

МВС України
Львівський державний університет внутрішніх справ
кафедра тактико-спеціальної підготовки факультету №3
Інституту підготовки фахівців для підрозділів Національної
поліції

ТЕХНІКА ВИКОНАННЯ ШВИДКІСНОЇ СТРІЛЬБИ З ПІСТОЛЕТА

Методичні рекомендації

Львів 2020

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №3 ПФПНП Львівського державного університету внутрішніх справ (протокол № 5 від 27.11.2020).

Обговорено і схвалено на Вченій раді факультету №3 ПФПНП Львівського державного університету внутрішніх справ (протокол № 6 від 07.12.2020).

Обговорено і схвалено на засіданні науково-методичної ради Львівського державного університету внутрішніх справ (протокол № 6 від 16 .12.2020).

Рецензенти:

Олександр ПИЛЯВКА, старший інспектор тренінгового центру ГУ НП України у Львівській області, майор поліції.

Наталія ДДИК, доцент кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Техніка виконання швидкісної стрільби з пістолета: методичні рекомендації / Крушельницька К.О., Винярчук І.С. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 46 с.

Зміст методичних рекомендацій розкриває особливості швидкісної стрільби з пістолета.

Послідовно розкриваються чинники, що впливають на особливості швидкісної стрільби, техніку виймання зброї з кобури, способи приведення зброї в бойову готовність та виконання першого пострілу.

Також розглянуто деякі вправи курсу стрільб для поліцейського, де однією з умов є стрільба в обмежений час.

Висвітлено тактику дій стрільця під час заміни магазину та оперативного застосування зброї з урахуванням специфіки діяльності поліцейського.

The content of methodical recommendations deals with the features of high-speed firing with the pistol.

The factors influencing the features of high-speed shooting are consistently revealed, technique of withdrawing weapons from the holster, ways to bring weapons into combat readiness and performance of the first shot.

The shooting course exercises for a police officer, where one of the conditions is shooting for a limited time are considered as well.

The tactics of the shooter's actions during the indexing the magazine and the operative use of weapons are highlighted, taking into account the specifics of the policeman's activity.

УДК 351.753.3:623.443

© Крушельницька К.О.
Винярчук І.С.

© Львівський державний
університет внутрішніх справ,
2020

Зміст

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВИКОНАННЯ ШВИДКІСНОЇ СТРІЛЬБИ З ПІСТОЛЕТА	5
2. ВИХОПЛЕННЯ І НАВЕДЕННЯ ПІСТОЛЕТА НА ЦІЛЬ	8
2.1. Рекомендації щодо формування навичок вихоплення і наведення пістолета в ціль. 8	
2.1.1. Приклад виконання вправи.	8
2.1.2. Приклад виконання вправи.	10
2.2. Характерні помилки при вихопленні та наведенні зброї. Методи їх усунення.	12
3. ОСОБЛИВОСТІ ПРИЦІЛЮВАННЯ ЗАЛЕЖНО ВІД ДИСТАНЦІЇ СТРІЛЬБИ.....	14
3.1. Прицілювання на дальні дистанції.	14
3.2. Прицілювання на середні дистанції.	15
3.3. Прицілювання на короткі дистанції.	15
4. ТЕХНІКА ШВИДКІСНОГО СПУСКУ КУРКА.....	16
5. ХАРАКТЕРНІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ШВИДКІСНОГО ВИКОНАННЯ ПОСТРІЛУ ТА ЇХ УСУНЕННЯ.....	18
5.1. Очікування пострілу.....	18
5.2. Надмірне зусилля утримання зброї.	19
5.3. Виконання натискання на спусковий гачок у бік від осі каналу ствола.	19
6. ІНТУЇТИВНА «БЕЗПРИЦІЛЬНА» СТРІЛЬБА	20
7. «ПЕРЕНЕСЕННЯ ВОГНЮ» У РІЗНИХ НАПРЯМКАХ	23
8. СТРІЛЬБА ПО ЦІЛІ, ЩО РУХАЄТЬСЯ.....	25
8.1. Випередження та винесення точки прицілювання.	25
8.2. Особливості виконання пострілу по цілі, що рухається.	27
9. СТРІЛЬБА В РУСІ	30
9.1. Особливості техніки стрільби в русі.	30
9.2. Особливості стрільби при різних напрямках руху.....	31
10. ПЕРЕМІЩЕННЯ ПРИ ВЕДЕННІ ШВИДКІСНОЇ СТРІЛЬБИ.....	33
10.1. Загальні вимоги та рекомендації щодо здійснення переміщень.....	33
10.2. Техніка виконання короткого і дальнього переміщення.	34
10.3. Переміщення за укриття.	35
11. ТАКТИЧНА ТА БОЙОВА ЗАМІНА МАГАЗИНА	39
11.1. Різновиди заміни магазина.....	39
11.2. Порядок заміни магазина.....	41
ВИСНОВКИ	42
ВИСНОВКИ	42
СПИСОК ВИКООИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:.....	45

ВСТУП

Аналіз вогневих контактів, які виникають у процесі спеціальних оперативних заходів, вказує, що відстань, на якій працівникам поліції доводиться застосовувати вогнепальну зброю, здебільшого не перевищує десяти метрів. Зазначені обставини впливають на техніку стрільби, швидкість переміщень (відхід з лінії вогню правопорушника), запобігання можливості ведення правопорушником прицільного вогню у відповідь.

Усі навчальні заняття швидкісної стрільби проводяться у формі практичних занять. Внаслідок зміни Курсу стрільб для поліцейських, розширився перелік швидкісних вправ [3; с. 9]. Залежно від умов виконання вправи, використовуються різні методики для навчання швидкісної стрільби з пістолета. Однак, базові технічні елементи виконання якісного пострілу, такі як: правильне та безпечне утримування зброї, прицілювання, натискання на спусковий гачок, стійка, дихання є незмінними.

Під час виконання різноманітних переміщень, відходів з лінії вогню та розворотів у процесі швидкісної стрільби стрільці приймають різні положення приготування до стрільби, в тому числі з-за укриття, зокрема: стоячи, з коліна, лежачи на животі, на боці, на спині тощо.

Техніка швидкісної стрільби з пістолета включає в себе виконання пострілу з попереднім вийманням зброї з кобури, вимиканням запобіжника, досиланням патрона в патронник, наведенням зброї та плавним натисканням на спусковий гачок. Важливими навичками є швидка заміна магазину та зміна положення для стрільби, а також ідентифікація та усунення затримок при стрільбі.

Дані, щодо техніки швидкісної стрільби, наведені в даній роботі, базуються на власному досвіді авторів, набутих в ході чисельних змагань (в тому числі і міжнародних) та під час проведення навчальних занять.

1. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВИКОНАННЯ ШВИДКІСНОЇ СТРІЛЬБИ З ПІСТОЛЕТА

Однією з характерних особливостей швидкісної стрільби є хват зброї. У зв'язку з інтенсивністю перебігу подій в умовах екстремальних ситуацій, утримання зброї здійснюється здебільшого двома руками. Водночас абсолютних рекомендацій не існує, чи не єдиним застереженням є категорична заборона розташовувати великий палець лівої руки (при утриманні зброї правою рукою) на траєкторії руху затвора під час перезарядження, що може привести до травми при пострілі (рис. 1).

Рис. 1. Заборонене розташування великого пальця на шляху руху затвора.

При утриманні зброї права та ліва долоні щільно охоплюють пістолетну рукоятку, при цьому пальці лівої руки накладені на пальці правої. Один із способів утримання допускає охоплення вказівним пальцем лівої руки спускової скоби пістолета;

Під час виконання різного роду переміщень, уникнення вогню у відповідь та розворотів у процесі швидкісної стрільби приймають різноманітні положення до стрільби, в тому числі з-за укриття, зокрема: стоячи, з коліна, з колін, лежачи на животі, на боці, на спині тощо.

Характерною рисою швидкісної стрільби є прицілювання за допомогою обох очей. Це пояснюється тим, що при стрільбі на короткій дистанції пріоритетом є не скрупульозне прицілювання, а необхідність постійного контролю за оточуючою ситуацією та динамікою подій завдяки периферійному зору [6].

Перенесення вогню при стрільбі здійснюється за рахунок повороту тулуба, без зміни положення рук по відношенню до нього.

Часовий інтервал між пострілами повинен бути мінімальним, що досягається за рахунок постійного попереднього витискання більшої частини холостого ходу спускового гачка. Для максимально ефективного ураження та знешкодження цілі та запобігання імовірності проведення стрільби у відповідь, доцільно використовувати техніку ведення вогню подвійними пострілами [4; с.80].

Техніка швидкісної стрільби з пістолета включає в себе виконання пострілу з попереднім вихопленням зброї з кобури, вимиканням запобіжника, досиланням патрона в патронник, наведенням зброї на ціль та плавним натисканням на спусковий гачок та, ймовірно, потреби заміни магазину та/або положення для стрільби, а у виняткових випадках – усунення затримок під час стрільби.

Зазвичай вогонь на ураження ведеться в корпус противника. Якщо є імовірність, що противник захищений бронежилетом, то виконується три поєднані постріли. Подвійний – в корпус, а третій (за необхідності) – прицільно у голову. [3; с. 48]

За умов наявності декількох правопорушників, рекомендується вести вогонь, починаючи з найбільш небезпечних цілей або цілей розташованих поблизу.

При веденні стрільби на близьких дистанціях за умов наявності значної кількості правопорушників, що чинять опір, особливого значення набуває використання техніки переміщень, відходів з лінії вогню та розворотів. Такі дії створюють сприятливі передумови для безпеки стрільця та для уникнення зустрічного вогню противника [5; с. 88].

Рух може здійснюватися різнонаправлено приставним та перехресним кроком із максимальною частотою кроку та мінімальною його амплітудою. Однією із умов ефективного переміщення є те, що стрілець під час

переміщення зі зброєю, повинен намагатись утримувати нижню частину тіла на одному рівні.

Таке переміщення значно зменшує коливання зброї, що позитивно відображається на точності прицілювання та стрільбі.

При вогневому контакті на коротких дистанціях, особливо коли є кілька противників, після виконання подвійного пострілу здійснюється відхід з лінії вогню не менше ніж на один крок праворуч або ліворуч (найкраще в сторону основної руки противника) зі зміною рівня стрільби (як правило, вниз).

У ситуації, коли противник перебуває позаду, застосовується техніка стрільби з розвороту. Спочатку виконується одиночний постріл у напрямку імовірного розташування цілі, потім, після встановлення візуального контакту з ціллю, здійснюється прицільна стрільба. [4; с. 94]

Кожен працівник поліції, з урахуванням специфіки його роботи, особливо працівники підрозділів сектору оперативного спрямування, зобов'язаний володіти технікою швидкісної стрільби, динамічною зміною позицій для стрільби, переміщень, відходів та розворотів яка найбільше відповідає його індивідуальним можливостям і особливостям та рівню підготовки. [3; с. 9]

2. ВИХОПЛЕННЯ І НАВЕДЕННЯ ПІСТОЛЕТА НА ЦІЛЬ

2.1. Рекомендації щодо формування навичок вихоплення і наведення пістолета в ціль.

Для виконання пострілу, передусім необхідно вийняти пістолет з кобури чи взяти його з іншої поверхні. Ці дії можна назвати одним терміном – «вихоплення», розуміючи його як швидку і точну дію. У всіх цих випадках пістолет може бути як зарядженим, так і розрядженим. Тому необхідно тренувати вихоплення зброї в обох варіантах.

Для прикладу розглянемо стандартну вихідну позицію «заряджена зброя в кобурі» і випадок відкритої кобури та стрільця-правши, а саме:

- стрілець стоїть обличчям до цілі;
- руки опущені (рис. 2);
- очі сфокусовані на цілі;
- пістолет в кобурі, запобіжник увімкнений;
- патрон знаходиться у патроннику.

2.1.1. Приклад виконання вправи.

Виконання вправи розпочинається з того, що права рука починає рух до пістолета, а ліва розташовується в районі сонячного сплетіння. (рис. 3). Правою рукою, а саме розвилкою між великим і вказівним пальцями, а також трьома пальцями правої руки якнайглибше захоплюється рукоятка пістолета, вказівний палець випрямлений, великий палець накладається на запобіжник, якщо дозволяє кобура. Ліва рука зупиняється в районі сонячного сплетіння.

Рис. 2. Вихідна позиція

Рис. 3. Руки одночасно розпочинають рух до пістолета.

Пістолет витягується з кобури вертикально вгору, розвертається в сторону цілі, великим пальцем правої руки вимикається запобіжник (рис. 4а).

Руки зустрічаються в районі сонячного сплетіння. Ліва рука зі своєї сторони щільно охоплює рукоятку пістолета поверх пальців правої руки. У випадку відсутності патрона у патроннику, ліва рука на початку виведення руки з пістолетом вперед, відводить затвор у крайнє заднє положення для досилання патрона у патронник і тільки після цього охоплює рукоятку (рис. 4б).

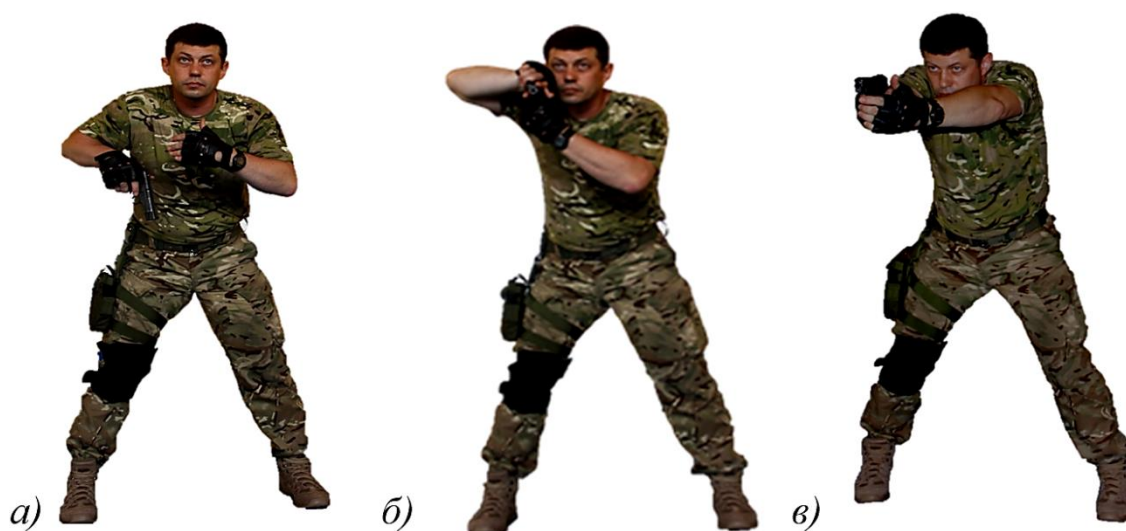

Рис. 4. Пістолет витягується з кобури вгору і виводиться на лінію «око-ціль»:

а) зустріч рук навпроти грудей; б) досилання патрона; в) наведення зброї.

Траєкторія руху пістолета подібна до букви «Г». Піднімається на лінію «око-ціль» і висувається вперед з одночасним витисканням холостого ходу спускового гачка та початком витискання його робочого ходу (рис. 4 «в» та 5).

У фазі зупинки зброї та суміщення цілика, мушки і цілі відбувається швидко плавне

Рис. 5. Наведення зброї.

завершення натискання пальцем на спусковий гачок без змін в утриманні зброї.

Під час вихоплення зброї необхідно стежити, щоб плечі стрільця не піднімалися, тіло надмірно не нахилялося до переду, а голова розташовувалась природно. Повинні бути задіяні лише руки. Чим менше зайвих рухів, тим швидше можна буде виконати перший постріл. Голова нерухома, пістолет виводиться на лінію «око-ціль». Не варто приділяти надто багато часу для уточнення прицілювання.

Вихоплення має бути швидким, енергійним але плавним, без зайвих та різких рухів. Хват рукоятки пістолета правою долонею повинен бути щільним і впевненим. В іншому випадку доведеться витратити час для зміни хвату пістолета.

2.1.2. Приклад виконання вправи.

Відпрацювання техніки вихідного положення (за умови відсутності патрона в патроннику).

Після вихоплення зброї з кобури і вимикання запобіжника, необхідно привести зброю в бойову готовність. Досилання патрона в патронник розпочинається у місці зустрічі долонь навпроти сонячного сплетіння. При цьому доцільно розвернути на чверть оберту пістолет затвором на зустріч до лівої

Рис. 6. Досилання патрона.

руки (рис. 6). Закривати вікно затвора долонею лівої руки вкрай не бажано, оскільки це може заважати патрону чи гільзі у разі необхідності. Після звільнення затвора від утримання лівої руки, пістолет одночасно з рухом вперед, повертається у вертикальне положення. При цьому зброя охоплюється лівою долонею і вказівний палець правої руки не тільки накладається на спусковий гачок, а й активно починає витискати холостий хід спускового гачка.

Швидке вихоплення пістолета з кобури закритого типу в початковій фазі додатково потребує допомоги лівої руки для розстібання застібки кобури та утримання клапана кобури при вийманні пістолета правою рукою. При цьому необхідно просунути великий палець правої руки уздовж відкритого клапана між внутрішньою поверхнею кобури та рукояткою пістолета до моменту, коли тильна поверхня рукоятки щільно ляже у долоню, а рукоятка буде затиснута розвилкою між великим і вказівним пальцями.

Вихоплення пістолета ідеально тренувати вхолосту перед дзеркалом, причому напрацьовувати різні початкові варіанти, наприклад:

- обличчям до цілі, пістолет в кобурі, патрон у патроннику, зброя на запобіжнику, руки у кишенях;
- боком до цілі, пістолет у спеціальному спорядженні, патрон у патроннику відсутній, руки опущені;
- пістолет в кобурі, магазини в підсумках, руки опущені.

Візуально стежити за роботою рук можна тільки на початковому етапі навчання. Після достатньої кількості повторень, використовуючи м'язову пам'ять, руки автоматично виконуватимуть всі дії. Щоденно, 15-20 хвилинне тренування з поступовим збільшенням швидкості дій, цілком достатньо, щоб за короткий час напрацювати потрібні та найбільш раціональні навички вихоплення і наведення зброї у ціль. Тренування повинні тривати до тих пір, поки пістолет не сприйматиметься стрільцем як продовження руки.

Методом власних спостережень, стало відомо, що тренуваному стрільцю потрібно 1,3–1,7 секунди на діставання пістолета із поясної кобури закритого типу, приведення його в бойову готовність та виконання першого пострілу. Користуючись кобурою відкритого типу (оперативною), ті ж самі дії можна виконати за 0,7–0,9 секунди. Не тренований стрілець виконує аналогічний алгоритм дій приблизно за 1,8–2,5 секунди і 1,0–1,5 секунди відповідно.

2.2. Характерні помилки при вихопленні та наведенні зброї. Методи їх усунення.

Однією із помилок є відставання руху лівої руки на початковому етапі вихоплення зброї. Цю помилку можна легко помітити, тренуючись «у холосту» перед дзеркалом.

Наслідки гальмування рухів лівою рукою відчуються стрільцем при досиланні патрона до патронника. «Зустрічати» пістолет лівою рукою слід якомога раніше, ще у районі навпроти сонячного сплетіння. Під час тренування за допомогою периферійного зору варто слідкувати за роботою обох рук.

Для усунення цієї помилки потрібно понизити темп відпрацювання цієї вправи, а вихоплення виконувати плавно та розмірено. При досиланні патрона в патронник, пістолет не повинен зупинятися, навіть в момент досилання.

Іншою помилкою є «закидання» ствола пістолета догори при наведенні пістолета на ціль. Як наслідок, при такому русі, пістолет буде закривати ціль, що збільшує загальний час наведення і прицілювання.

Подібною до попередньої помилки, є помилка опускання ствола пістолета під час наведення на ціль. Деякі стрільці під час досилання патрона у патронник чи наведення зброї, спочатку опускають пістолет, випрямляючи при цьому руки в ліктях, а потім підводять його знизу до цілі. Під час підведення знизу, стрілець губить з поля зору прицільні пристрої та саму ціль. Особливої шкоди наявність цієї помилки завдає під час стрільби по рухомих цілях.

Щоб позбавитись від обох вище описаних помилок, слід постійно контролювати траєкторію руху пістолета та положення рук перед грудьми. За необхідності, саме з такого положення відбувається досилання патрона в патронник. Оскільки, найкоротша відстань між двома точками – по прямій, варто стежити, щоб траєкторія руху пістолета була прямою до цілі.

Під час наведення пістолета на ціль, ствол повинен бути паралельним до поверхні землі. Тим більше, що під час завершення виконання пострілу, надзвичайно важливо, щоб кисті рук були в однаково стабільному положенні («закріплені»), а не працювали, коректуючи значне відхилення ствола від цілі.

Усі описані вище помилки збільшують час виконання пострілу та погіршують якість стрільби. Тому рекомендується більше тренуватися «вхолосту», ніж стріляти. Особливо важливо тренувати рухи поетапно, в тому числі перед дзеркалом, до напрацювання м'язової пам'яті.

Тренування пов'язані з рухами досилання патрона в патронник, слід виконувати або з навчальними патронами або з від'єднаним від зброї магазином. Доцільно відпрацьовувати виконання тільки першого пострілу, контролюючи якість утримання і натискання на спусковий гачок.

3. ОСОБЛИВОСТІ ПРИЦІЛЮВАННЯ ЗАЛЕЖНО ВІД ДИСТАНЦІЇ СТРІЛЬБИ

Загалом прицілюватися рекомендується двома очима, якщо не заважають особливості зору. Примруження одного ока зменшує гостроту зору другого ока на 15–20%, створюючи зайву напругу. Очі працюють в парі, але все ж необхідно визначити «ведуче» око. Робота зору під час прицілювання є теж індивідуальною і може змінюватись зі зміною зору.

При швидкісній стрільбі на коротких дистанціях прицілювання одним оком є особливо небажаним. У такому варіанті поле зору звужується наполовину, збільшується час переведення зброї з цілі на ціль та погіршується контроль потенційних цілей. [6]

Існують три варіанти прицілювання при стрільбі з пістолета, залежно від дистанції стрільби і вимог щодо швидкості та влучності.

3.1. Прицілювання на дальні дистанції.

Такий варіант прицілювання використовується коли ціль знаходиться на відстані 15 м і більше або є підвищені вимоги щодо влучності стрільби. [4; с. 19]

У цьому випадку, для якісного поєднання і контролю, зір фокусується на мушці з ціликом. Ціль виглядає розпливчастою (рис. 7). Стрелець виконує натискання на спусковий гачок більш уважно та плавно.

Рис .7. Прицілювання на дальні дистанції

За такого способу прицілювання необхідно постійно зосереджуватися на прицільних пристроях. Для якісного відпрацювання пострілів під час використання першого варіанта прицілювання, необхідно візуально контролювати прицільні пристрої і зосередитися на відчутті контакту пальця зі спусковим гачком. Під час виконання всієї вправи, треба намагатися не втрачати цього відчуття. Контроль координації рухів між

оком і пальцем дасть змогу відволіктись від хвилювання та очікування пострілу, що важливо для успішного результату стрільби.

3.2. Прицілювання на середні дистанції.

Використовується якщо ціль відкрита і знаходиться на відстані 7–15 м. В цьому випадку, необхідно дивиться на ціль через прицільні пристрої, але фокусувати погляд на цілі. Суміщені мушка з ціликом виглядають розпливчасто і знаходяться в центрі цілі (рис. 8). Палець натискає на спусковий гачок рівномірно та впевнено. Фокусування погляду на цілі дає змогу контролювати всю обстановку та потенційні цілі загалом, тому збільшується швидкість влучення у всі цілі.

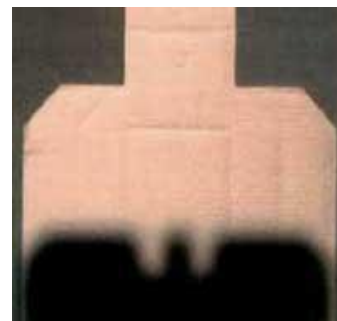

Рис. 8. Прицілювання на середні дистанції

3.3. Прицілювання на короткі дистанції.

Використовується якщо цілі розташовані на відстані до 7 м. [4; с. 20]

В цьому випадку зір фокусується на мішень, периферійним зором контролюються сусідні цілі. Мушку, яка виглядає розпливчастою, стрілець наводить у район центру цілі й робить постріл (рис. 9). Цей варіант прицілювання дає змогу виконувати надшвидкісну стрільбу по цілях із швидким перенесенням наведення зброї.

Рис. 9. Прицілювання на короткі дистанції

За такого варіанта прицілювання, мушка має бути видима в прорізі цілика, проте чітко центрувати її там не обов'язково.

4. ТЕХНІКА ШВИДКІСНОГО СПУСКУ КУРКА

Правильна техніка виконання спуску курка є вирішальним елементом стрілецької підготовки загалом.

При швидкісній стрільбі постає суперечливе завдання – з одного боку, спуск курка з бойового зводу необхідно виконати якомога швидше, з іншого – натискання пальцем на спусковий гачок має бути рівномірним, без ривків. З метою скорочення часу спуску курка та уникнення різкого натискання на спусковий гачок, натискання необхідно починати відразу після накладання вказівного пальця на спусковий гачок, тобто, до остаточного винесення пістолета у напрямку цілі.

Така техніка виконання натискання на спусковий гачок, зумовлена тим, що хід спускового гачка бойових пістолетів має певну протяжність і важкість (близько 2 кг) робочого ходу. Тому, необхідно тренуватись без патрона (у холосту). Особливістю цієї техніки є одночасне натискання на спусковий гачок з наведенням зброї в ціль. Тобто, на момент початку прицілювання холостий хід спускового гачка має бути пройдено і почато натискання робочого ходу. В момент уточнення прицілювання, потрібно швидко, проте плавно, завершити натискання на спусковий гачок. Під час стрільби здвоєними пострілами процес прицілювання та спуску курка відбувається так само. Тобто, коли для виконання наступного пострілу зброю необхідно повернути в район прицілювання після віддачі. З метою економії часу та збереження координації, варто залишати палець на спусковому гачку та не повністю відпускати його.

Стріляти потрібно настільки швидко, наскільки є змога забезпечити достатню влучність, за винятком випадку, коли є потреба швидким пострілом здобути психологічну чи тактичну перевагу.

Зусилля натискання на спусковий гачок вказівного пальця повинно бути

Рис. 10. Напрямок натискання на спусковий гачок.

направлене паралельно осі каналу ствола пістолета (рис. 10). Інакший напрямок зусилля вказівного пальця при спуску курка призведе до кутового відхилення ствола, тобто невлучного пострілу (рис.11) [8; с.182].

5. ХАРАКТЕРНІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ШВИДКІСНОГО ВИКОНАННЯ ПОСТРІЛУ ТА ЇХ УСУНЕННЯ

5.1. Очікування пострілу.

Ця помилка спричиняє передчасну реакцію на постріл і відповідне відхилення зброї (влучень). Вона може бути як через очікування сильного звуку пострілу та віддачі, так і через надмірне бажання вгадати найкращий момент для завершення пострілу. Через це виникає передчасна реакція м'язів на постріл і пістолет ще до пострілу відхиляється від напрямку на ціль (найчастіше «клює» вниз). Для усунення цієї помилки необхідно зосередитись на правильному забезпеченні утримання зброї і натисканні на спусковий гачок. Приділити більше уваги тренуванню без патрона та/або з навчальними патронами. Повторювати такі тренування необхідно доти, доки не закріпиться навичка правильної роботи.

Здебільшого, стрільцю важко ідентифікувати в своїй роботі помилку очікування пострілу, тому навчатись швидкісної стрільби ефективніше під наглядом спеціаліста (інструктора, науково-педагогічного працівника, керівника стрільби).

Для усунення помилки, слід в довільному порядку споряджати магазин стрільця бойовими та навчальними патронами. Стрілець, на момент виконання вправи, не знає порядок розміщення бойових/навчальних набоїв у магазині. Як наслідок, робота над кожним пострілом виконується ним однаково упродовж всієї стрільби. Вважаючи, всі патрони бойовими та очікуючи віддачі зброї та/або звуку пострілу, стрілець допускає помилку «очікування пострілу» на начальному патроні. [8; с.176] При цьому ствол зброї різко та помітно опускається вниз. Це унаочнення дозволяє переорієнтувати стрільця на здобуття правильних навичок.

5.2. Надмірне зусилля утримання зброї.

Іноді пістолет, внаслідок надмірного фізичного та/або психологічного напруження, починає сильно тремтіти у руках (тремтіти). У такому випадку необхідно скоректувати зусилля утримання зброї. Варто звернути увагу на тонус безіменного та мізинця пальців правої руки. Якщо утримання зброї самостійно не вдається контролювати, можна спробувати мізинець основної руки ледь відігнути від рукоятки пістолета.

Якщо причина психологічного характеру – необхідно переключити увагу на якісне виконання технічних елементів пострілу (утримання зброї під час натискання на спусковий гачок, дихання, прицілювання).

5.3. Виконання натискання на спусковий гачок у бік від осі каналу ствола.

Якщо періодично влучення набувають тенденцію до зміщення у бік, слід звернути увагу на напрямок вектору зусилля натискання на спусковий гачок. За необхідності, змістити фалангу пальця так щоб вектор натискання на спусковий гачок став паралельним осі каналу ствола (рис. 11).

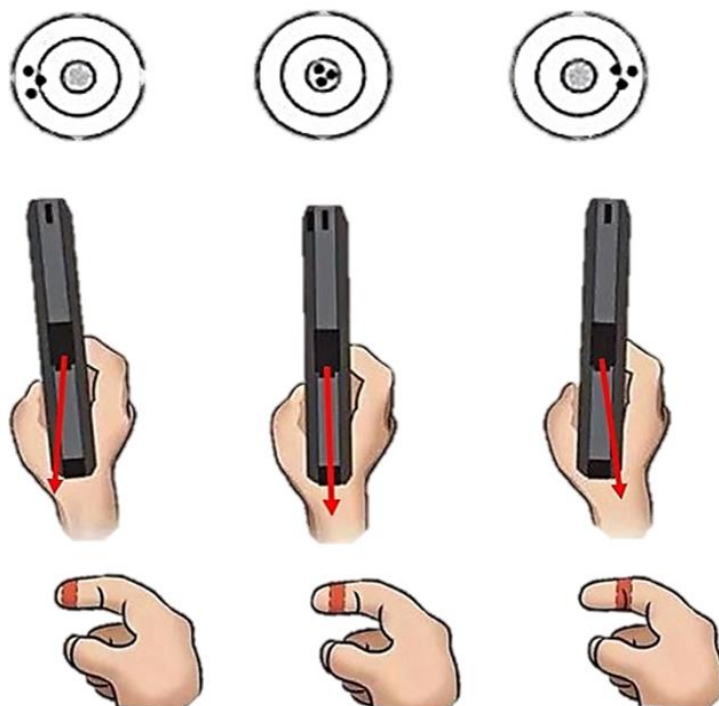

Рис. 11. Райони влучень при різному накладанні пальця на спусковий гачок.

6. ІНТУЇТИВНА «БЕЗПРИЦІЛЬНА» СТРІЛЬБА

Під час безприцільної стрільби або «навскидку» стрілець не використовує мушку та цілик. Прицільні пристрої не використовуються, якщо при раптовому зіткненні з противником немає часу на прицілювання. Стрільба без прицілювання актуальна на коротких дистанціях 1–2 м, при стрільбі в темряві та в інших схожих ситуаціях.

Під час безприцільної стрільби максимально використовуються навички «м'язової пам'яті», які формуються і підтримуються завдяки тривалими тренуваннями.

Стрільбі «навскидку» сприяє фізіологічна особливість людини. Людина легко вказує на об'єкт вказівним пальцем, якщо вона дивиться на нього. Головне, щоб стрілець усвідомлював, що зброя – це продовження його руки. Зброя під час стрільби може перебувати в ділянці пояса – стрільба «від стегна» (рис. 12) або на рівні плеча – стрільба «від корпусу» (рис. 13).

*Мал. 12.
Безприцільна
стрільба від
пояса.*

У першому випадку рука зі зброєю зігнута в лікті, передпліччя спрямовано паралельно до землі (рис. 12). Лікоть притискається до тулуба. Зап'ястя фіксується, а ствол пістолета стає наче продовженням передпліччя.

За результатами влучень відбувається доведення зброї в ціль. Наведення зброї в горизонтальній площині здійснюється тільки поворотом тулуба вправо або вліво, а у вертикальній – тільки нахилом тулуба вперед або назад.

Забороняється коректувати наведення зброї, згинаючи зап'ястя або змінюючи згин у лікті. Жорстка фіксація елементів зігнутої руки та її положення щодо тіла – основа напрацювання «м'язової пам'яті».

*Мал. 13.
Безприцільна
стрільба від
корпуса.*

У другому випадку пістолет утримується у витягнутій руці, але нижче від рівня очей (рис. 13). Тут також рука закріплюється у всіх суглобах і відповідно до корпусу стрільця. Доведення пістолета здійснюється тільки поворотом або нахилом тіла. Периферійним зором можна перевірити наведення по стволу зброї.

Водночас є інші способи безприцільної стрільби. Наприклад, пістолет може утримуватися перед животом двома руками. Площина тіла стрільця перпендикулярна до лінії стрільби. Одна нога виставляється трохи вперед і ствол пістолета спрямовується паралельно до її ступні. Трикутник, утворений передпліччям і тілом стрільця (якщо дивитися зверху), забезпечує жорсткість і повторюваність конструкції.

Під час тренування стрілець, який зайняв будь-яку із зазначених стійок для стрільби, повинен робити постріли, коректуючи наведення зброї за результатами кожного влучення. При влученні в центр цілі, стрілець повинен намагатись запам'ятати положення своїх рук, ніг, всього тіла під час цього вдалого пострілу. Потрібно виконати багато пострілів, внаслідок яких стрілець буде з кожним разом швидше, за меншу кількість невдалих пострілів, приводити себе в стан «запам'ятовування» (у разі значних перерв у тренуваннях ці навички можуть швидко втрачатися). Спочатку стрільба здійснюється з мінімальної дистанції (2 м) і, у разі досягнення стійких позитивних результатів, дистанція може збільшуватися до 10–12 метрів [4; с.72].

Найпростішим тренажером може слугувати пістолет із лазерним цілевказівником, який короткочасно вмикається тільки внаслідок спуску курка. Інший варіант – темна ціль (силует), встановлена на деякій відстані від білого тла (стіни). Між ціллю і фоном розміщується підсвітка. У разі влучення кулі в ціль отвір від кулі підсвічується і буде добре помітним.

Після набуття стійких навичок влучень в ціль безприцільно зі статичного положення стоячи, слід ускладнювати вправи різними

способами (положення стрільби, серії пострілів, більша кількість цілей) і починати треба знову з 2-3 м.

Подальше навчання полягає в стрільбі при слабкому освітленні, в повній темряві, на звук, на спалах, під час бігу з короткими зупинками тощо.

7. «ПЕРЕНЕСЕННЯ ВОГНЮ» У РІЗНИХ НАПРЯМКАХ

Виконавши постріл чи вразивши одну ціль, часто необхідно «перенести вогонь» на наступну ціль. Тому переведення зброї – це один із найважливіших елементів стрільби. Час переведення зброї – це той проміжок часу між двома пострілами, який потрібно зменшувати до мінімуму.

Для правильного переведення зброї, необхідно виконати такі дії:

- 1) після ураження однієї цілі першими рухаються очі та повертається голова і погляд фокусується в районі прицілювання на наступній цілі;
- 2) далі повертається корпус, переміщаючи пістолет по прямій лінії до цілі, на якій уже сфокусований погляд.

Після декількох тренувань ці дії об'єднуються в один гармонійний рух і переведення зброї буде стрімким та точним.

Під час переведення зброї натисканням вибирається вільний хід спускового гачка. У момент суміщення мушки і району прицілювання – завершується натискання на спусковий гачок і відбувається постріл. Знову, якщо наступна ціль знаходиться в полі зору стрільця, то спочатку рухаються очі та голова, а потім корпус з руками.

Під час переведення зброї кисті, передпліччя, плечі, спина рухаються одночасно (рис. 14). Скручування відбувається ногами. Забирати палець зі спускового гачка під час переведення немає необхідності.

Основна помилка при переведенні зброї – це «перенесення» її через ціль. Якщо переміщати зброю, спостерігаючи за прицільними пристроями, то буде набагато складніше «загальмувати» її точно в центрі цілі. Коли погляд випереджає рух зброї та фокусується на цілі ймовірність «перенесення» зброї різко зменшується.

В деяких ситуаціях, коли доводиться переводити зброю між цілями, що знаходяться ліворуч і праворуч від стрільця. Кут між двома лініями прицілювання в такому разі може сягати 180°. Щоб пістолет при такому дальньому переведенні не окреслював півколо, підтягують зброю до себе на

початку її руху. У кінцевій частині траєкторії зброя не зупиняється різко на цілі, а наводиться на неї рухом від себе (рис. 15). Тому у стрільця є шанс вирівняти прицільні пристрої до здійснення пострілу, не втрачаючи швидкості переведення. Такий спосіб переведення зброї легше контролюється і частіше застосовується при ураженні відкритих цілей на короткій і середній дистанціях.

Рис. 14. Переведення з прямими руками.

Рис. 15. Переведення зі згинанням рук.

8. СТРІЛЬБА ПО ЦІЛІ, ЩО РУХАЄТЬСЯ

Стрільба з пістолета по цілях, що рухаються може виконуватись працівниками поліції для припинення протиправних дій та затримання правопорушників, зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження, знешкодження тварини у випадках, визначених законодавством України [1; ст.46]. Зазвичай, такі цілі є рухомі.

8.1. Випередження та винесення точки прицілювання.

Рух цілі розрізняють за напрямком відносно площини в якій виконується стрільба. Він може бути вздовж цієї площини (фронтальний), перпендикулярно до неї (фланговий) та під гострим кутом до неї (косий).

У випадку фронтального руху, особливо на дистанціях ефективної стрільби з пістолета, стрільба виконується так само, як і по нерухомих цілях. В інших випадках необхідно враховувати випередження – відстань, на яку переміщується ціль у площині перпендикулярній площині стрільби за час підльоту до неї кулі. Відповідно, для того, щоб постріл виявився влучним, необхідно винести точку прицілювання перед ціллю, за напрямком її руху.

Величина винесення точки прицілювання залежить від швидкості переміщення цілі, відстані до неї, а також швидкості польоту кулі. Швидкість польоту кулі умовно можна прийняти за постійну величину (для ПМ та «Форт 12» – 315 м/с) [8;с.140]. Швидкості пересування типових цілей мають приблизні значення:

- людина, яка біжить у середньому темпі – 3 м/с;
- людина, яка швидко біжить на короткому відрізку – 5 м/с;
- автомобіль, який рухається в умовах міста (близько 60 км/ год.) – 17 м/с. [10]

Величина випередження вираховується в метричних одиницях вимірювання (метри, сантиметри), але на практиці зручніше і ефективніше оперувати величиною винесення точки прицілювання в габаритах цілі –

винесення має бути кратним її розміру за напрямком руху, для усереднених типових цілей.

Наприклад, усереднені розміри тіла людини можна вважати такими: зріст 170 см, ширина фігури у фронтальній площині 50 см, ширина фігури у бічній площині 40 см. У випадку автомобіля оперують розміром коліс, як основного об'єкту влучення. Відлік винесення ведеться від середини фігури. [11]

Розрахунки для типових випадків дають можливість визначити величини випередження і відповідного йому винесення залежно від дистанції стрільби.

Для випадку людини, яка біжить у середньому темпі (приблизно 3 м/с):

Величина, яку враховують	Дистанція стрільби, метрів				
	до 5	5-13	13-20	20-30	30-40
випередження, метрів	0,05	0,12	0,2	0,3	0,4
винесення точки прицілювання, у фігурах цілі	–	–	0,5	0,5	1

Для людини, яка швидко біжить на короткому відрізку (приблизно 5 м/с):

Величина, яку враховують	Дистанція стрільби, метрів				
	до 5	5-13	13-20	20-30	30-40
випередження, метрів	0,08	0,2	0,3	0,5	0,7
винесення точки прицілювання, у фігурах цілі	–	–	0,5	0,5	1

Для шини легкового автомобіля, що рухається в умовах міста (біля 60 км/год., тобто 17 м/с):

Величина, яку враховують	Дистанція стрільби, метрів				
	до 5	5-13	13-20	20-30	30-40
випередження, метрів	0,3	0,7	1,0	1,7	2,2
винесення точки прицілювання, у фігурах цілі	0,5	1,5	2	3	4

Якщо швидкість чи габарити цілі значно відрізняються від типових, то це слід пропорційно врахувати. Наприклад, якщо швидкість автомобіля буде приблизно 30 км/год. або 120 км/год. величину винесення точки прицілювання у фігурах цілі приблизно слід відповідно зменшити або збільшити у два рази.

Вище наведені таблиці винесення для типових випадків справедливі для випадку флангового переміщення (перпендикулярно площині стрільби).

Для випадку косоного переміщення винесення буде на тій же дистанції менше ніж у випадку флангового. Це зменшення пропорційне гостроті кута від площини стрільби до напрямку руху цілі. Наприклад, при русі цілі під кутом 45 градусів до площини стрільби табличну величину винесення точки прицілювання слід зменшити приблизно у 2 рази.

Зрозуміло, що наведені величини орієнтовні, але в екстремальній ситуації для детальніших вимірів і розрахунків можливості не буде. Тому їх слід враховувати у поєднанні з грубим співставленням типових і реальних умов.

8.2. Особливості виконання пострілу по цілі, що рухається.

Виконання пострілу по цілі, що рухається базується на виконанні звичайних технічних компонентів влучного пострілу. Але слід врахувати і певні особливості. Приготування до стрільби (стійка) має бути не тільки

надійним, а й повинно дозволяти поворот в любий бік тулуба разом з руками і зброєю для супроводу цілі при прицілюванні.

При прицілюванні слід буде врахувати вищенаведені табличні дані винесення (зміщення) району прицілювання вперед за напрямком руху цілі. Крім того важливо щоб прицільні пристрої (цілик з мушкою або площина затвору) не закрили саму ціль, тоді втратиться зоровий контроль за ціллю, і необхідно буде збивати супровід і тратити час щоб його відновити. Для уникнення цього винесення зброї доведеться зробити так, щоб прицільні пристрої опинились трохи нижче цілі та позаду неї – у такому випадку всі ці об'єкти при супроводі будуть у полі зору стрільця. Далі, продовжуючи супровід, слід підняти пістолет на рівень цілі та, збільшивши кутову швидкість скручування, перегнати ціль так, щоб контури прицільних пристроїв опинились перед нею на величину необхідного винесення точки прицілювання. Цю величину винесення необхідно зберігати за рахунок продовження винесення до моменту пострілу.

До традиційних елементів техніки виконання пострілу добавляється новий елемент, притаманний саме стрільбі по цілі, що рухається – супровід.

Він полягає у тому, що пістолет, після його наведення на ціль повинен супроводжувати її, візуально рухаючись разом з нею, до самого пострілу і навіть ще секунду після нього. При цьому зброя та ціль мають однакову кутову швидкість, що дозволяє зменшити до мінімуму відхилення винесення точки прицілювання від табличних (розрахункових) величин.

До того ж, продовження руху пістолета після пострілу дозволяє уникнути, непомітної для стрільця, зупинки супроводу безпосередньо перед спуском курка. Така зупинка відразу порушить в останню мить баланс кутових швидкостей пістолета та цілі, що й призведе до невлучного пострілу.

Супровід здійснюється завдяки скручуванню тулуба навколо умовної вертикальної осі, яка проходить уздовж хребта стрільця, а руки утворюють з тулубом жорстке з'єднання, яке виключає можливість виконання супроводу

за допомогою руху лише руками. При дворучному хваті така жорсткість забезпечується утворенням трикутника між руками та плечовим поясом, а при одноручному – чіткою фіксацією плечового, ліктьового та променево-зап'ясткового суглобів утримуючої руки. Також дуже важливо, щоб положення голови відносно плечей, а від так і осі каналу ствола, залишалось фіксованим під час скручування. Все це дозволяє створити монолітну систему «стрілець-зброя», яка забезпечує плавність супроводу цілі пістолетом та якісне прицілювання.

Спуск курка має бути точно скоординований із супроводом пістолетом та прицілюванням: на момент винесення зброї під ціль палець вже необхідно покласти на спусковий гачок; після суміщення контурів прицільних пристроїв з ціллю палець має вибрати холостий хід спускового гачка. Після винесення точки прицілювання перед ціллю, необхідно, продовжуючи супровід та зберігаючи величину винесення, дотиснути робочий хід спускового гачка до пострілу.

Тренування у стрільбі по цілі, що рухається, необхідно починати у холостому режимі. При цьому треба слідкувати за:

- плавністю винесення на ціль та супроводу пістолетом, яка забезпечується саме скручуванням тулуба;
- безперервністю руху пістолета до, у момент та після умовного пострілу;
- узгодженістю супроводу, прицілювання та спуску курка.

Збільшення швидкості руху тренувальної цілі треба робити поступово – від дуже повільної (людина, яка йде кроком), до досить швидкої (автомобіль, що рухається).

9. СТРІЛЬБА В РУСІ

9.1. Особливості техніки стрільби в русі.

Під час стрільби в русі, центр ваги тіла може бути розташований нижче, ніж за звичайної ходьби або під час бігу. Верхня частина тулуба з пістолетом повинна наче «плисти» на одному горизонтальному рівні. Це дасть змогу під час руху якісно контролювати прицілювання та здійснювати влучні постріли. Під час руху ноги повинні бути напівзігнуті та ступати по одній уявній лінії з п'ятки на носок. Робиться це для того, щоб уникнути розгойдування корпусу з боку в бік. Корпус під час стрільби в русі, зазвичай, повинен бути злегка нахиленим уперед для стійкого положення зброї.[12; с.130]

Швидкість переміщення при стрільбі в русі залежить від дистанції до цілей і уміння та досвіду стрільця. При стрільбі по цілях, розташованих на дистанції до 3 метрів, швидкість пересування, як і швидкість стрільби, – максимальна. Переведення зброї з цілі на ціль стрімке та агресивне, стрільба виконується вражаються під час бігу, не зменшуючи швидкості. У цьому разі використовується такий варіант прицілювання коли погляд фокусується на цілі, контролюючи периферійним зором мушку і сусідні цілі.

Слід пам'ятати, що під час стрільби завжди необхідно, хоча б периферійно, бачити мушку, незалежно від того, на якій дистанції розташована ціль. Хоча й на близькій дистанції не обов'язково чітко поєднувати прицільні пристрої, але потрібно тримати мушку в полі зору. Якщо стріляти по цілях не цілячись, а інтуїтивно, то швидкість стрільби не збільшиться, але водночас зростає імовірність промахів.

Під час ураження цілей, розташованих на дистанції від 4 до 10 метрів, необхідно рухатися енергійно і м'яко, намагаючись утримувати центр ваги на одному рівні. Стрільба виконується, використовуючи такий варіант прицілювання коли погляд сфокусований на цілі, мушка з ціликом суміщені і виглядають розпливчасто.

При ураженні цілей, розташованих на дистанції більше 10 метрів, потрібно рухатися плавно, з низьким центром ваги. Ноги повинні ступати по уявній прямій лінії. Стрільба виконується прицільно, використовуючи такий варіант прицілювання, коли погляд фокусується на мушці суміщеній із ціликом, ціль видно розпливчато. У цьому разі потрібно намагатися робити постріли в момент, коли відбувається перенесення маси тіла з однієї ноги на іншу. Якщо зробити постріл у момент, коли нога тільки торкнеться землі, то коливання від контакту ноги з поверхнею землі передасться на зброю, що може призвести до промахів.

Під час стрільби в русі головне стежити, щоб центр ваги тіла був якомога нижче та переміщатись із різною швидкістю, яка залежатиме від відстані до цілей.

Дихання. При ураженні віддалених цілей з місця або з упору дихання затримується в момент обробки спуску. У русі необхідно звільнити дихання, оскільки неможливо влучно стріляти, інтенсивно рухаючись, затримуючи дихання. Необхідно, утримуючи подвійним хватом пістолет на цілі, дихати низьким диханням, а саме животом, мінімально задіюючи грудну клітку. Коливання при низькому диханні найменше впливатимуть на прицільні пристрої та суттєво не завадять прицілюватися і робити постріл.

9.2. Особливості стрільби при різних напрямках руху.

Стріляючи в русі, переміщатися можна вперед, назад, справа наліво і зліва направо. Іноді доводиться рухатися по діагоналі чи непрямих траєкторіях, обходячи перешкоди.

Найпростішою дією є стрільба по цілях під час руху вперед. Необхідно рухатися, ступаючи по уявній лінії перед собою, низько тримати центр ваги тіла. Деякі труднощі зумовлені переведенням зброї, коли цілі знаходяться праворуч і ліворуч. Необхідно зважати, що правші зручніше вражати цілі, розташовані зліва по руху, а шульзі, відповідно, справа.

Технічні прийоми стрільби під час руху назад такі ж, як і при русі вперед, хоча стріляти при такому переміщенні незвично [9; с.3].

При переміщенні по фронту існують певні відмінності, залежно від напрямку руху. При русі по фронту корпус повинен бути поверненим у бік цілей. Тому переміщення виконуються боком, зберігаючи низький центр ваги. При кожному кроці одна нога заступає за іншу.

10. ПЕРЕМІЩЕННЯ ПРИ ВЕДЕННІ ШВИДКІСНОЇ СТРІЛЬБИ

10.1. Загальні вимоги та рекомендації щодо здійснення переміщень.

Для підвищення рівня виживання під час вогневого контакту на невеликій відстані, з кількома активними супротивниками, особливого значення набуває техніка переміщення, відходів, перекатів і поворотів з метою максимально швидкої зміни стрілецької позиції.

Будь-які переміщення необхідно здійснювати раптово для супротивника і найкраще під вогневим прикриттям колег, що знаходяться поруч. Переміщуючись, потрібно зберігати візуальний контроль супротивника та готовність до стрільби у відповідь.

За наявності можливості вибору, найбільш раціональним є фронтальне переміщення ліворуч чи праворуч від супротивника залежно від того, якою рукою він виконує стрільбу – в бік цієї руки. В основі цієї рекомендації викладені анатомічні особливості людини, оскільки коли стрільба виконується правою рукою повертатись зі зброєю, прицілюватись і переносити вогонь вправо, набагато складніше, ніж у протилежний бік. Окрім того, допущені помилки при швидкісному виконанні пострілу, найчастіше призводять до відхилень влучень теж у цей бік.

Залежно від ситуації, рух може бути у будь-якому напрямку: вперед, назад, вправо, вліво чи їх комбінацією. Стрілець самостійно обирає напрямок свого руху під час стрільби. Головне – суворо дотримуватись правил безпеки при поводженні зі зброєю.

Пересуваючись зі зброєю, потрібно завжди тримати ствол у напрямку до цілей і забирати палець зі спускового гачка.

Під час переміщення важливо правильно утримувати зброю. Пістолет повинен завжди перебувати на рівні верхньої частини грудей (рис. 16).

Рис. 16. Зброя на верхньому рівні.

Тоді, якщо з'явиться ціль буде достатньо прицілюючись навести пістолет на ціль, без втрати часу на підйом зброї. Треба звикати завжди тримати пістолет на верхньому рівні.

10.2. Техніка виконання короткого і дальнього переміщення.

За можливості, стрілець повинен максимально швидко визначити розташування цілей, укриттів та продумати всі свої можливі переміщення.

Переміщення від одного до трьох кроків називається **коротким**. При такому переміщенні пістолет утримується двома руками на рівні верхньої частини грудей. Ствол має бути спрямований у бік цілей. Вказівний палець треба забрати зі спускового гачка.

Розглянемо **переміщення по фронту**. Напрямок руху неважливий. Це може бути рух вліво або вправо від одної стрілецької позиції (укриття) до іншої.

Після останнього пострілу з одної позиції (рис. 17) розпочинається рух перехресними кроками в напрямку іншої стрілецької позиції (рис. 18). Одночасно з початком руху необхідно забрати вказівний палець зі спускового гачка, але зброю утримувати у верхньому рівні стволом у напрямку до цілі. [2; с.4]

Рис. 17. Виконання стоячи пострілу зі стрілецької позиції.

Рис. 18. Виконання переміщення по фронту перехресними кроками

Рис. 19. Початок наведення зброї за крок до прийняття стійки.

При підході до стрілецької позиції необхідно за крок до зупинки почати наведення зброї, щоб прийнявши положення для стрільби якнайшвидше виконати постріл (рис. 19).

Переміщатися краще з низьким центром ваги. Тоді пересування буде більш стрімким і легше буде зупинитися.

Зупинятися краще, не піднімаючи центр ваги і виконувати стрільбу в стійці з ледь зігнутими колінами. З такої стійки зручніше буде почати наступне переміщення.

Переміщення більше, ніж на три кроки вважається **дальнім**. [13; с. 212]

При такому переміщенні слід звільнити ліву руку (для правші) від утримання пістолета, щоб дати можливість їй інтенсивно рухатись, допомагаючи швидко переміщатися, як при бігу.

Обов'язково при цьому, щоб права рука з пістолетом знаходилась в ділянці верхньої частини грудей, ствол був спрямований у бік цілей, вказівний палець правої руки знаходився на спусковій скобі.

При дальньому переміщенні важливо стартувати з максимальним прискоренням і вчасно розпочинати гальмування, щоб зручно прийняти положення для стрільби на новій стрілецькій позиції.

Якщо дистанція між двома стрілецькими позиціями (укриттями) доволі велика (більше 5 м), то не треба обмежувати свої рухи. Треба бігти максимально швидко, водночас не забуваючи про безпечний напрямок ствола і необхідність якомога плавнішої зупинки з попереднім наведенням зброї.

10.3. Переміщення за укриття.

Переміщення за укриття у будь-якому напрямку (вперед, назад чи по діагоналі) виконується задля наближення до цілі, необхідності зайняти

більш вигідну позицію для подальших дій, прикриття або евакуації поранених.

Зміна положення для стрільби або переміщення, має бути максимально швидким, прихованим і малопомітними для супротивника.

Укриття повинно забезпечувати захищеність від пострілів супротивника.

Вибір переміщень залежить від ряду умов: відстані до супротивника, в якій він знаходиться позиції, чим озброєний, чи є на шляху до супротивника які-небудь перешкоди.

У ближньому бою не можна пересуватися одноманітно, а необхідно постійно міняти спосіб переміщення. Крім цього, не можна рухатися постійно в одному напрямку, бо супротивник може прорахувати траєкторію вашого руху. Рухатися найкраще в «рваному» темпі зигзагоподібно, змінюючи напрямок через різні проміжки часу.

Можна рекомендувати наступні види переміщень:

1) переміщення кроком – здійснюється швидким кроком, при якому не повинно виникати гойдання тулуба. Крок виконується шляхом перекочування з п'яти на носок, задля збереження максимальної рівноваги та мінімальної шумності. У випадку дистанції між укриттями 2-3 метри, при переміщенні не обов'язково розривати хват пістолета двома руками, зброя завжди повинна бути направлена у бік можливої загрози від супротивника (рис. 29-30).

2) переміщення бігом – здійснюється швидким ривком з максимально можливою швидкістю по траєкторії, що забезпечує найбільшу безпеку, або по найкоротшій траєкторії. При здійсненні перебіжки важливо контролювати напрямок зброї.

У будь-якому випадку перед тим як робити переміщення, необхідно привести зброю до стану готовності. Під час переміщення зброя завжди повинна бути спрямована у напрямку цілі (супротивника), незалежно від

напрямку руху, при цьому пістолет утримується стрільцем таким чином, щоб час наведення на ціль та виконання пострілу був мінімальним.

Якщо зручно, пістолет при переміщенні може бути в положенні, близькому до горизонтального. Під час переміщення допустимі поступальні та зворотні рухи з пістолетом невеликої амплітуди. Це може допомогти переміщатися швидше.

Найпростішим є **переміщення вперед** у сторону цілей.

Найскладнішим і незручним є переміщення **назад**. У цьому разі необхідно тримати пістолет виключно у безпечному напрямку. Найчастіше стрілець рухається із зарядженим пістолетом. Є ризик спіткнутися і випустити зброю з рук або випадково небезпечно направити пістолет.

Під час дальнього **переміщення назад-вліво**, стрільцю-правші набагато легше рухатися, розвернувшись корпусом вліво. В цьому випадку він переміщається обличчям в напрямку руху, спрямувавши праву руку з пістолетом у напрямку цілі. При зупинці на новій стрілецькій позиції він розвертається і стає у зручну стійку (рис. 20).

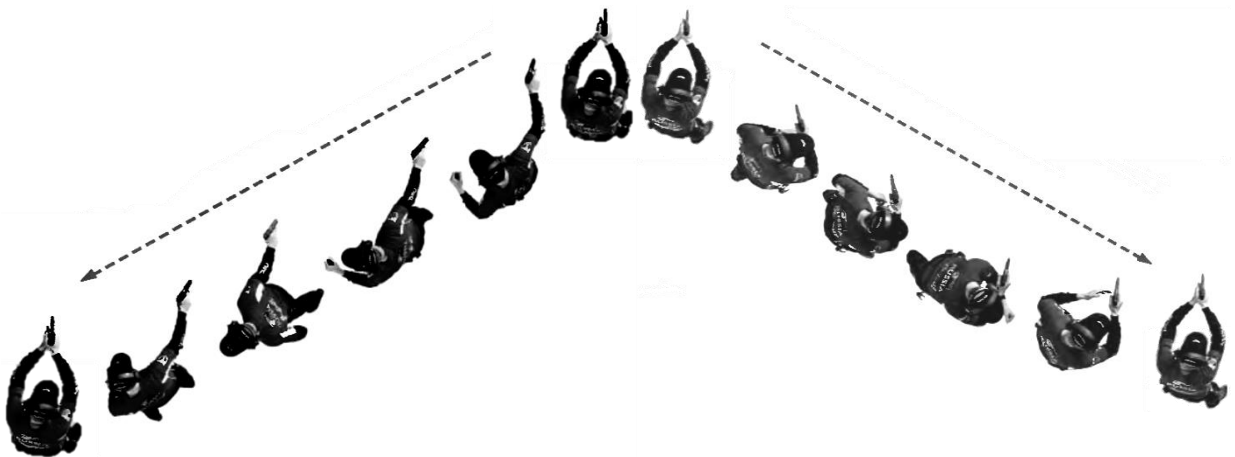

Рис. 20. Схема дальніх переміщень назад-вліво та назад-вправо.

Під час дальнього переміщення **назад-вправо** стрілець, звільняє ліву руку і розвертається корпусом вправо. Пістолет залишається в правій руці спрямованим у бік цілей і його треба утримувати на безпечній відстані від лівого плеча так, щоб під час енергійного пересування випадково через необережний рух не спрямувати пістолет на своє ліве плече. Палець

необхідно прибрати зі спускового гачка. Стрілець рухається обличчям вперед. При підході до наступної стрілецької позиції (укриття) стрілець розвертається вліво, одночасно доповнюючи утримання пістолета лівою рукою (рис. 20).

11. ТАКТИЧНА ТА БОЙОВА ЗАМІНА МАГАЗИНА

11.1. Різновиди заміни магазина.

Поліцейські, у залежності від того як розвиваються події з можливим застосуванням зброї, можуть виконувати **тактичну та бойову заміну магазина** пістолета.

Під час **тактичної заміни магазина** поліцейський мізинцем, безіменним та середнім пальцями вільної руки дістає з підсумку запасний магазин та, утримуючи його, натискає великим пальцем руки, що утримує зброю, кнопку фіксатора магазина (при використанні пістолета Макарова або автоматичного пістолета Стєчкіна – натискає великим пальцем вільної руки защіпку магазина в основі рукоятки пістолета); водночас за допомогою другої фаланги вказівного та великого пальців вільної руки витягує магазин з рукоятки пістолета і поворотом кисті вільної руки навколо себе замінює його на запасний, після цього поліцейський за необхідності досилає патрон до патронника (вільною рукою знімає затвор з затворної затримки), витягнутий магазин після візуального огляду кладе у заздалегідь продумане місце (рис. 21).

Рис. 21. Тактична заміна магазина пістолета.

Бойова заміна магазина.

Поліцейський рукою, яка утримує зброю, робить різкий напівоберт за годинниковою стрілкою з одночасним натисканням кнопки фіксатора магазина в основі рукоятки пістолета великим пальцем з метою його викидання. Водночас, вільною рукою дістає запасний магазин з підсумка та

вставляє в основу рукоятки пістолета (при використанні пістолета Макарова або автоматичного пістолета Стєчка – вільною рукою дістає запасний магазин та, утримуючи його в руці, натискає великим пальцем вільної руки на защіпку магазину в основі рукоятки пістолета для видобування і заміни магазину. [4; с.100]. Після заміни магазину, за необхідності поліцейський досилає патрон до патронника (вільною рукою знімає затвор зі затворної затримки).

Магазини замінюються в таких випадках:

- коли магазин є порожнім;
- перед фінальним рухом (в початковому положенні для штурму);
- при отриманні команди на відхід.

Узагальнені правила щодо заміни магазину:

1. Попереджати свого напарника про намір замінити магазин.
2. Не вистрілювати патрони магазину повністю.
3. Пересуватися зі спорядженим магазином.
4. Заміну магазину, при можливості, необхідно здійснювати за укриттям.
5. Переконатися, що магазин вставлений правильно. Завжди перевіряти зброю на справність, можливо навіть здійснивши постріли у бік противника.
6. Попереджати напарника про готовність до продовження руху.
7. Порожні магазини розміщувати в передні кишені.
8. Правильно укладати магазини в кишені, подавач магазину спрямовується вниз для запобігання потрапляння пилу і піску.
9. Повний магазин виймати з кишені та порожній магазин від'єднувати тією ж рукою. Повний магазин приєднується, порожній – забирається. Не можна допускати зміни рук, оскільки змінюється утримання зброї.
10. Тримати магазини і боеприпаси сухими і чистими.

11.2. Порядок заміни магазина.

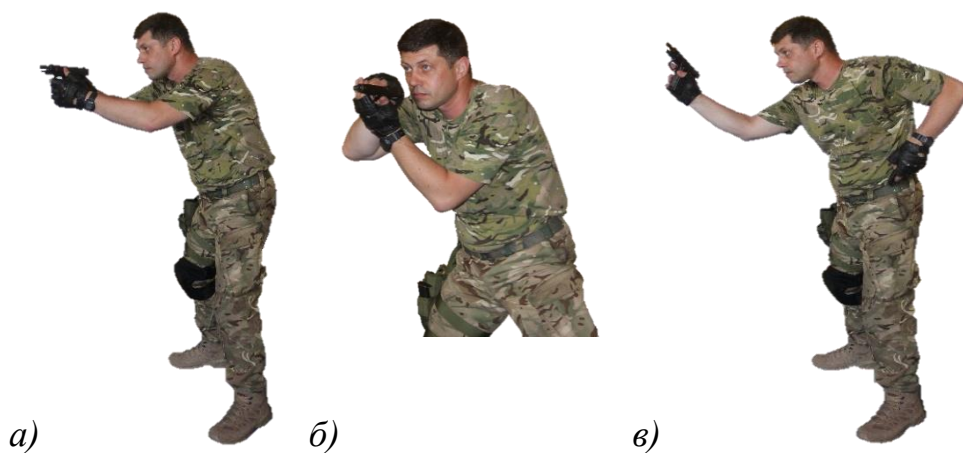

Рис. 22. Початок заміни магазина: а) підводимо зброю до грудей; б) оглядаємо зброю; в) беремо новий магазин.

Рис. 23. Заміна магазина:

а) від'єднуємо використаний магазин; б; в) приєднуємо новий магазин.

Рис. 24. Завершення заміни магазина: а) удар (поштовх) по кришці магазина пістолета;

б) досилаємо патрон у патронник (знімаємо затвор із затворної затримки); в) продовжуємо стрільбу.

ВИСНОВКИ

ВИСНОВКИ

Застосування вогнепальної зброї працівником Національної поліції – це останній аргумент у арсеналі поліцейського, що використовується для досягнення бажаного впливу на правопорушника. Згідно чинних нормативно-правових актів, які врегульовують правові підстави діяльності поліції, – застосування вогнепальної зброї дозволяється як крайня міра заходів впливу на правопорушника [1; ст. 46]. Враховуючи наведені вимоги законодавства, рішення про застосування вогнепальної зброї поліцейським повинно бути зваженим та обдуманим, а час від моменту прийняття схвального рішення до моменту її застосування – мінімальним. За таких умов, ситуації застосування вогнепальної зброї поліцейським вимагають від нього впевненого володіння вогнепальною зброєю, що не тільки забезпечить якість її застосування, але і надасть працівнику поліції впевненості у власних діях, особливо в умовах фізичного та психологічного тиску.

Небажаним є виймання поліцейським вогнепальної зброї з кобури до можливого виникнення реальних підстав її застосування, оскільки такі дії призводять до ескалації конфліктної ситуації. Наявність оголеної вогнепальної зброї надає негативні аргументи проти дій працівника поліції.

Очевидним є те, що формування якісних навиків безпечного поводження зі зброєю та відпрацювання дій з різних вихідних положень, можуть стати запорукою збереження життя громадян та поліцейського в умовах конфліктних ситуацій, які виникають під час несення служби.

Враховуючи реалії сьогодення, питання пов'язані із необхідністю формування якісних навиків при застосуванні зброї поліцейським, набувають ще більшого відтінку актуальності. Оскільки, у силу складних соціально-політичних подій на території України, зростає кількість тяжких злочинів із застосуванням вогнепальної зброї та збільшується кількість

випадків вилучення у громадян незаконно набутих взірців військового озброєння, у тому числі, вибухових речовин та пристроїв. Безумовно, що події, пов'язані з проведенням спеціальної операції підрозділами ООС на сході є однією із причин неконтрольованого збільшення числа нелегальної вогнепальної зброї, яка перебуває «на руках» населення та збільшення інтенсивності її тіньового обігу. Безконтрольне ввезення зі сторони Російської Федерації на територію України озброєння та боєприпасів, а також розповсюдження їх між напів-воєнізованими бандитськими угрупованнями псевдо-республік, породжують безконтрольне зростання кількості вогнепальної зброї в руках цивільного населення.

Зважаючи на наведені обставини, працівникам поліції доводиться все частіше затримувати озброєних правопорушників. Такі дії вимагають від поліцейського постійної готовності у застосуванні зброї та впевненості у власних діях.

У запропонованих методичних рекомендаціях акцентувалась увага на особливостях оперативного застосування поліцейським короткоствольної вогнепальної зброї. Під час підготовки поліцейського, доцільно звертати увагу на дві особливості: короткі відстані до цілі та обмежений час на приведення вогнепальної зброї в бойову готовність та виконання першого пострілу. Такі умови застосування вогнепальної зброї призводять до особливостей у техніці стрільби і називаються – «швидкісна стрільба».

Зважаючи на описану методику, можемо дійти висновку, що на техніку швидкісної стрільби впливають декілька факторів, які, на перший погляд, не стосуються безпосередньо виконання самого пострілу – це вихідне положення у момент прийняття рішення про застосування зброї, спосіб приведення зброї в бойову готовність та відстань до цілі. Проте, коли поліцейський обмежений у часі, всі фактори набувають вирішального значення.

У процесі формування моторики рухів для швидкого застосування вогнепальної зброї, а особливо, в умовах застосування її в обмеженому

просторі, варто прицілюватися за допомогою обох очей. Це зумовлено тим, що при застосуванні вогнепальної зброї на короткій дистанції, пріоритетом для поліцейського є необхідність постійного контролю за динамікою оточуючої ситуації та її розвитком.

Підсумовуючи, варто зауважити, що значних змін зазнала тактика ведення вогню та бойових дій в цілому. Вочевидь, це негативно позначається на ефективності поліцейської діяльності, зокрема, необгрунтовано підвищує ризик цієї професії, призводить до випадків загибелі поліцейських під час затримання правопорушників. Зазначені засоби та методи стрілецької підготовки, які отримані з практики тренувань, в тому числі спортсменів, доцільно використовувати для підготовки майбутніх поліцейських.

СПИСОК ВИКООИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, 379 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
2. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: наказ МВС України № 70 від 1 лютого 2016 р. К.: 2016. – 18 с.
3. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та Норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб: наказ МВС України №334 від 26.04.2019 р. Київ: 2019 – 202 с. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/pdf>
4. Основи техніки швидкісної стрільби з пістолета для працівників органів внутрішніх справ: [навч.-метод. посіб.] / О. В. Запорожанов, А. М. Лобода, А.В. Нестеренко, С.П. Максимов. – К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2011. – 112 с.
5. Тактико-спеціальна та спеціальна фізична підготовка оперативних працівників відділів карного розшуку підрозділів Національної поліції: практичний посібник / О. І .Тьорло, О. А. Чичкан, М. О. Червоношапка, Б. Ю. Музика, В. М. Синенький та ін. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 200 с.
6. Еще раз про зрение в стрельбе, правильное прицеливание и работа глаза. URL: http://www.shooting-ua.com/books/book_248.htm
7. Технические особенности прицеливания. Спуск курка. URL: <https://pravoslav-voin.info/pravvoiny/781-ognevoj-boj-texnika-oficerov-smersh-iii.html>
8. Винярчук І.С. Вогнева підготовка працівника ОВС України: навч.-метод. посібник / І.С. Винярчук, Ю.Р. Йосипів, С.М. Банах та ін. – Львів: ЛьвДУВС, 2014. – 302 с.
9. Тактико-спеціальна та спеціальна фізична підготовка оперативних працівників відділів карного розшуку підрозділів Національної поліції: практичний посібник / О. І .Тьорло, О. А. Чичкан, М. О. Червоношапка, Б. Ю. Музика, В. М. Синенький та ін. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 200 с.

10. Стрельба по движущимся целям. URL:
<http://www.sinopa.ee/sor/bo001/bo15pra/bo15pr02/ap10/ap10.htm>

11. Среднестатистический рост человека в Украине.
URL:<https://news.liga.net/society/news/nazvany-sredniy-rost-i-ves-ukraintsev-v-2020-godu-dannye-gosstata>.

12. Тактико-спеціальна та спеціальна фізична підготовка оперативних працівників відділів карного розшуку підрозділів Національної поліції: практичний посібник / О. І. Тьорло, О. А. Чичкан, М. О. Червоношапка, Б. Ю. Музика, В. М. Синенький та ін. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 200 с.

13. Шикин, А.С. Боевая стрельба из пистолета. Пособие по тактическому использованию пистолета. Сигнальные маячки. О профессиональной интуиции телохранителя. – Москва: НИЦКП «Восход-А», 2002. – 448 с.